

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคเอดส์

AIDS (Acquired Immune deficiency Syndrome) หรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นโรคติดต่อชนิดใหม่ที่มีความรุนแรง เกิดจากเชื้อ HIV ไวรัสชนิดนี้จะเข้าไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันชนิดทีเซลล์ มีผลทำให้ผู้ป่วยเกิดโรคติดเชื้อฉวยโอกาส (Opportunistic infection) ที่รุนแรงตามมาและ/หรือเกิดมะเร็งหลอดเลือด (Kaposi's Sarcoma) ผู้ป่วยมากกว่า ร้อยละ 90 เสียชีวิตภายในระยะเวลา 5 ปี (สุรพล สุวรรณกุล 2531 : 1-6)

ประวัติความเป็นมาของโรคเอดส์

ตรวจพบเชื้อโรคเอดส์ครั้งแรกที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 1981 เมื่อนายแพทย์ ไมเคิล กือทลิบ (Michael Gottlieb) แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาการด้านภูมิคุ้มกันแห่งมหาวิทยาลัย UCLA ตรวจผู้ป่วยที่มีอาการแปลกๆ ต่างไปจากผู้ป่วยอื่น 4 ราย ซึ่งอาการป่วยของ คนไข้ทั้ง 4 รายนี้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้ป่วยทั้ง 4 รายนี้ล้วนแต่เป็นชายหนุ่มอายุประมาณ 30 ปีที่เคยมีสุขภาพแข็งแรงมาก่อน และทุกคนเป็นเกย์ โดยที่ 3 ใน 4 คนนั้นล้วนแต่มีคู่อุปการะมาแล้วหลายคน ผู้ป่วยทั้ง 4 รายนี้มีอาการของโรคปอดบวมที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งนานๆ จะพบสัก ราย คือ เชื้อนิวโมซิสติส คารินิไอ (Pneumocystis Carinii หรือ PCP) โดยปกติแล้วเชื้อโรคชนิดนี้จะพบในคนที่ภูมิคุ้มกันต่ำเท่านั้น แต่ผู้ป่วยทั้ง 4 รายนี้มีได้อยู่ในข่ายของผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำแต่อย่างใด ต่อมาก็มียุคแพทย์ทั่วประเทศโดยเฉพาะที่นครนิวยอร์ก และซานฟรานซิสโก แจ้งผู้ป่วยท่านองเดียวกันนี้เข้ามาเรื่อยๆ และยังพบอีกว่ามีผู้ป่วยบางรายนอกจากจะเป็นโรคปอดบวมจากเชื้อ PCP แล้วยังเป็นมะเร็งของผิวหนังที่พบได้น้อยมากชนิดหนึ่ง เรียกว่า คาโปสิ ซาร์โคมา (Kaposi's Sarcoma) ซึ่งตามปกติพบในผู้สูงอายุที่มีสายเลือดจากผู้คนแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเท่านั้น บางรายก็ติดเชื้อรา (Candida Albican) ซึ่งทำให้เกิดเป็นแผลที่ปากและลำคอ บางรายติดเชื้อเริ่มที่ปาก อวัยวะเพศ และทวารหนักอย่างรุนแรง บางรายก็ติดเชื้อซึ่งตามปกติพบในสัตว์เท่านั้น เช่น : Toxoplasma Condii และ Cryptosporidium ซึ่งทำให้เกิดอาการท้องร่วง บางรายเกิดอาการทางระบบประสาท หรือสมองพิการอย่างรุนแรง (นิตยชาติ พรหมอยู่ 2530 : 73-76)

เชื่อกันว่าแหล่งต้นตอของโรคนี้มาจากแอฟริกา เกิดจากการผ่าเหล่าของเชื้อที่มาจากลิงเขียว (Velvet monkey หรือ Green monkey) เข้าไปทำลายตัวเซลล์เม็ดน้ำเหลืองที่สร้างภูมิคุ้มกันที่ร่างกาย ทำให้คนติดเชื้อโรคโดยไม่ควรจะติด (ปราโมทย์ ประสาทกุล 2530 : 4-5) ต่อมาเชื้อโรคชนิดนี้ถูกค้นพบครั้งแรก โดยนายแพทย์ชาวฝรั่งเศสพบเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง คือ Lymphadenopathy Associated Virus ย่อว่า LAV ในขณะที่เดียวกันที่แพทย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ค้นพบเชื้อไวรัสที่เป็นต้นเหตุของ โรคนี้ให้ชื่อว่า Human T-cell Leukemia Virus III ย่อว่า HTV III เชื่อว่าเป็นเชื้อไวรัสชนิดเดียวกัน (วิชัย โชควิวัฒน์ 2530:1-2) ต่อมาได้ตั้งชื่อเชื้อไวรัสชนิดนี้ให้เหมือนกันทั่วโลกว่า Human Immunodeficiency Virus ย่อว่า HIV (ฐานเศรษฐกิจ 2531 : 6-7)

ความหมายของชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับโรคเอดส์

Acquired Immunodeficiency Syndrome (AIDS) : โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสที่ทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย และนำไปสู่การติดเชื้อที่อาจทำให้เกิดการเสียชีวิต และทำให้เกิดมะเร็งบางชนิด

Human Immunodeficiency Virus (HIV) : เชื้อไวรัสเอดส์ซึ่งการติดเชื้อนี้จะนำไปสู่การเจ็บป่วยต่างๆ ซึ่งรวมทั้งโรคเอดส์ (AIDS) หรือมีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ (ARC) หรือโรคทั่วไปรุนแรงอื่นๆ

AIDS - related Complex (ARC) : ความเจ็บป่วยซึ่งมีความรุนแรงกระทบภูมิคุ้มกันในร่างกายมีไข้และท้องเสียเรื้อรังโดยไม่ทราบสาเหตุ เหงื่อออกตอนกลางคืน และมีต่อมน้ำเหลืองหลายแห่งโตเป็นเวลานาน

Helper - Lymphocyte cell : เป็นเซลล์ที่สำคัญของระบบภูมิคุ้มกัน ซึ่งสามารถถูกทำลายได้ด้วยเชื้อไวรัสเอดส์ ซึ่งความบกพร่องของระบบการสร้างภูมิคุ้มกันนี้ จะพบในผู้ป่วยเอดส์ทุกคน

Pneumocystis carinii pneumonia : การติดเชื้อของปอด ซึ่งสามารถเกิดขึ้นในผู้ป่วยโรคเอดส์ เมื่อระบบภูมิคุ้มกันถูกทำลายไป

Kaposi's Sarcoma : มะเร็งชนิดหนึ่งซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้กับ ผู้ป่วยโรคเอดส์

Opportunistic infections : การติดเชื้อที่เกิดขึ้นเมื่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายอ่อนแอ หรือถูกทำลายไป (เบญญาณี งามยิ่ง 2531 : 7)

อาการของโรคเอดส์

ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโรคเอดส์ จะมีอาการแสดงออกใน 3 ระยะ คือ

1. ไม่มีอาการใดเลย แต่ตรวจพบเชื้อโรคเอดส์ในร่างกายบุคคลกลุ่มนี้จัดเป็นพาหะของโรค และสามารถแพร่เชื้อแก่ผู้อื่นได้ เรียกว่า HIV - Positive (HIV)
2. มีกลุ่มอาการซึ่งเรียกว่า Adis - Related Complex (ARC) แสดงอาการดังนี้
 - 2.1 มีไข้เกิน 100° เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน
 - 2.2 น้ำหนักตัวลดมากกว่า 4-5 กก. หรือมากกว่า ร้อยละ 10 ของน้ำหนักตัวภายใน 2 เดือน
 - 2.3 ต่อมน้ำเหลืองโตตามตัวหลายแห่ง ในเวลาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน
 - 2.4 อุจจาระร่วงเรื้อรังนานเกิน 1 เดือน
 - 2.5 เป็นฝ้าในปากนานเกิน 2 สัปดาห์

ผู้ป่วย ARC ราวร้อยละ 20 จะมีอาการลุกลามเป็นโรคเอดส์ต่อไป

- 3.ป่วยเป็นโรคเอดส์ (AIDS) ซึ่งมีอาการ 2 ลักษณะ คือ
 - 3.1 ติดเชื้อโรคชนิดฉวยโอกาส
 - 3.2 เป็นมะเร็งชนิดหนึ่งที่เรียกว่า Kaposi's Sarcoma ผู้ป่วยอาจมีอาการดังนี้
 - 3.2.1 ต่อมน้ำเหลืองโตทั่วตัว
 - 3.2.2 มีอาการของปอดบวม เช่น ไอ หายใจหอบถี่
 - 3.2.3 มีอาการทางสมอง เช่น ชัก อัมพาต
 - 3.2.4 มีอาการอ่อนเพลีย
 - 3.2.5 น้ำหนักลดมากโดยไม่ทราบสาเหตุ
 - 3.2.6 ท้องเดินเรื้อรัง
 - 3.2.7 มีไข้เรื้อรัง
 - 3.2.8 อาจมีอาการเป็นผื่นจ้ำคล้ายห่อเลือดตามร่างกาย
 - 3.2.9 ผู้ป่วยมักเสียชีวิตจากการติดเชื้อโรคชนิดฉวยโอกาสที่พบมากที่สุดคือ ปอดบวม (วิชัย โชควิวัฒน์ 2530 : 1-3)
 - 3.3 กลุ่มที่ติดเชื้อ Pneumocystis Carinii จะมีอาการปอดอักเสบ

3.4 AIDS Dementia Complex (ADC) เป็นกลุ่มที่มีอาการที่เกิดหลังจากเชื้อ HIV เข้าไปในร่างกายแล้วจะเพิ่มจำนวนเซลล์ในระบบประสาท และเซลล์ชนิดอื่น ๆ ทำให้ผู้ป่วยมีอาการดังนี้

- 3.4.1 มีอาการทางจิตประสาท
- 3.4.2 ความจำเสื่อม
- 3.4.3 อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย
- 3.4.4 หลงลืมก่อนวัย
- 3.4.5 ไม่มีสมาธิ
- 3.4.6 คลุ้มคลั่ง
- 3.4.7 ซึมเศร้า
- 3.4.8 อัมพาตครึ่งซีก
- 3.4.9 ชักกระตุก
- 3.4.10 มีอาการทางสมอง

ผู้ป่วยโรคเอดส์ชนิดเป็นมะเร็งหลอดเลือดหรือ Kaposi's Sarcoma จะมีอัตราการอยู่รอดถึง 17 เดือน กลุ่มที่ติดเชื้อ Pneumocystis หรือปอดอักเสบ มีอัตราการอยู่รอด 9 เดือน และถ้าผู้ป่วยมีอาการทั้ง Kaposi's Sarcoma และ Pneumocystis หรือมีอาการทั้งมะเร็งหลอดเลือด และปอดอักเสบร่วมกันจะมีอัตราการอยู่รอดเพียง 6 เดือนโดยประมาณ (สุรพล สุวรรณกุล 2531 : 1-6)

การติดต่อของโรคเอดส์

1. การติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เป็นทางที่ติดต่อง่ายที่สุด เนื่องจากเชื้อเอดส์มีมากที่สุดใ้ในน้ำกาม ประกอบกับเยื่อหุ้มอวัยวะเพศนั้นบอบบาง เช่นช่องคลอดของสตรี หรือเยื่อหุ้มบริเวณทวารหนักหรือเยื่อหุ้มอวัยวะเพศนั้นมีการฉีกขาดจากแรงกระแทกกระตุ้นได้ง่าย
2. การกลืนกินน้ำกามของผู้ชาย เพราะในน้ำกามมีเชื้อไวรัสเอดส์อยู่มาก ซึ่งช่องปากและลำคอมีเยื่อที่ค่อนข้างบาง อาจมีแผลในช่องปากหรือเหงือกร่วมด้วย เชื้อจึงเข้าสู่ร่างกายได้ (ประพันธ์ ภาณุภาค 2530 : 15-17)
3. ทางการถ่ายเลือด หรือผลิตภัณฑ์เลือด

4. การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน โดยเฉพาะผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด
5. แม่ที่มีเชื้อเอดส์ ผ่านไปสู่ลูกขณะตั้งครรภ์
6. การเปลี่ยนอวัยวะต่างๆ
7. การผสมเทียมในกรณีคนที่มีลูกยาก เนื่องจากรับเชื้ออสุจิ จาก Sperm Bank
8. การสักผิวหนัง/ ผิงเข็ม/ เจาะหู (ฐานเศรษฐกิจ 2531 : 6-7)

สรุปได้ว่าโอกาสที่เชื้อเอดส์จะเข้าสู่ร่างกาย จากการมีเพศสัมพันธ์มีสูงมากเนื่องจากจากเชื้อไวรัสเอดส์มีมากที่สุดในน้ำอสุจิ หรือน้ำกาม (ปรามิทยา ประสาทกุล 2530 : 4-5) เพียงมีการฉีดยาหรือดื่มน้ำกับผิวหนังเท่านั้น เพราะไวรัสเอดส์ติดต่อทางเส้นเลือดโดยเฉพาะการร่วมเพศทางทวารหนัก (rectalceitys) ยิ่งมีความเสี่ยงมาก เนื่องจากโอกาสของการฉีดยาของอวัยวะเพศมีสูงมาก นอกจากนี้การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน โดยเฉพาะพวกติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด จะมีโอกาสที่จะติดเชื้อเอดส์สูงเช่นกัน (ประจวบ ทองอุไร 2531 : 4)

กลุ่มที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์สูง

1. Homosexual และ กลุ่มที่สับสนทางเพศ
2. Heroin Addicts หรือกลุ่มที่ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น (สุรพล สุวรรณกุล 1985 : 32-36)

วิธีการรักษา

ในปัจจุบันนี้ยังไม่สามารถหาวิธีหรือยาสำหรับรักษาโรคเอดส์ได้ มีเพียงยาที่กำลังทดลองอยู่เท่านั้น การรักษาส่วนใหญ่เป็นการรักษาโรคติดเชื้อ หรือมะเร็ง Kaposi's Sarcoma ที่เกิดขึ้น หรือยื้ออายุผู้ป่วยออกไปอีกเล็กน้อย แต่คาดว่าในอนาคตอาจจะคิดวัคซีนป้องกันโรคเอดส์ได้ (สุรพล สุวรรณกุล 2531 : 1-6)

ในขณะที่มีตัวยาหลายชนิดที่อยู่ในข่ายกำลังค้นคว้าอยู่บ้างเล็กน้อย ดังต่อไปนี้

1. ยาซุรามิน (Suramin) นักวิจัยโรคมะเร็งจากสหรัฐอเมริกาได้นำยา Suramin เข้ามารักษา HIV ประมาณ 5-7 เดือน พบว่าเมื่อได้ยา Suramin อยู่ นั้นจะตรวจไม่พบเชื้อไวรัส HIV และทำให้ไวรัสชนิดนี้ไม่สามารถขยายต่อไปยังผู้อื่น ป้องกันไม่ให้ไวรัส HIV ไปโจมตีเม็ดน้ำเหลือง ที่เรียกว่า Helper - Lymphocyte cell แต่ใช้ได้เพียง 7 เดือนเท่านั้น และยาชนิดนี้ถ้าใช้ไม่เป็นจะทำให้เป็นโรคไตอักเสบ และบางครั้งอาจจะทำให้คนไข้หมดสติ
2. HPA₂₃ HPA₂₃ (Antimoniotung state) พบโดยแพทย์ชาวฝรั่งเศสยาชนิดนี้มีผลใกล้เคียงกับยา Suramin
3. แอลฟาอินเตอร์ เฟอรอน (Interferon) ต้องให้ตัวยาเกิน 3 ล้านยูนิต จึงจะหยุดการขยายตัวของไวรัสได้ แต่มีผลทำให้เม็ดเลือดขาวอื่น ๆ ต่ำลง อาจเป็นโรคติดเชื้อได้ง่าย
4. แอนซามัยซิน (Ansamycin) และไรบาริริน (Ribaririn) ได้ผลดีในการฆ่าเชื้อไวรัส HIV แต่ขณะนี้ยังใช้เฉพาะในห้องทดลองเท่านั้น ยังไม่ได้ทดลองใช้กับคนจริง (สยามรัฐพิเศษวันอาทิตย์ 2528 : 12)
5. ยาต้านไวรัส (Antiviral drug) ที่ใช้รักษาโรคเอดส์โดยตรง เวลาที่เป็นยาที่ออกฤทธิ์ยับยั้งการเพิ่มจำนวนของไวรัส HIV ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ reverse transcriptase ที่รับการจดทะเบียนให้ใช้ขณะนี้ คือ Azidothymidine (Zidovudine) ยาชนิดนี้ทำให้ผู้ป่วยอายุยืนยาวขึ้น สบายขึ้น อัตราการติดเชื้อ Pneumocystis Carinii ลดลง จำนวนลิมโฟไซต์ T เพิ่มขึ้น ยาอื่น ๆ ที่กำลังศึกษาอยู่ คือ dideoxycytidine
6. ยากระตุ้นการทำงานของระบบ อิมมูนาให้ดีขึ้น (Immunomodula drug) ที่กำลังทดลองอยู่ได้แก่ interlekin II, r-interferon (สุรพล สุวรรณกุล 2531 : 1-6)

วิธีการป้องกัน

1. ไม่ร่วมเพศ กับผู้ป่วยโรคเอดส์ หรือ สงสัยว่าเป็นโรคเอดส์
2. พยายามอย่าเปลี่ยนคู่นอนในหมู่รักร่วมเพศ
3. ในกรณีร่วมเพศ กับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส ควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง (ถุงยางอนามัยชนิดที่มีตัวยามา เชื้ออสุจิใช้ป้องกันโรคเอดส์ดีมากว่าชนิดไม่มีตัวยามา เชื้ออสุจิ)
4. ไม่ใช้ เข็มฉีดยาร่วมกัน โดยเฉพาะผู้ติดยาเสพติดชนิดใช้ เข็มฉีดยา เข้าเส้นเลือด

5. พยายามหลีกเลี่ยงการร่วมเพศ กับชาวต่างชาติที่เป็นโรคเอดส์ หรือสงสัยว่าเป็นโรคเอดส์

6. พ่อ แม่ ที่รู้ตัวว่ามีเชื้อโรคเอดส์ ไม่ควรมีบุตร ถ้าท้องก็ควรทำแท้งโดยถูกต้องตามกฎหมาย (วิชัย โชควิวัฒน์ 2530 : 1-2)

ปัญหาและมาตรการป้องกันโรคเอดส์ของประเทศไทย

1. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และวิธีป้องกันแก่กลุ่มคนที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์อย่างจริงจังต่อเนื่อง และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ได้แก่ ชายและหญิงอาชีพพิเศษ คนที่ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นและเกย์ ซึ่งต้องใช้สิ่งที่มีลักษณะอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย หรือฟังแล้วเข้าใจง่าย และปฏิบัติตามได้ง่าย ปัญหาในขณะนี้คือ เอกสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่มีอยู่จำนวนมากในขณะนี้ล้วนแต่อ่านแล้วเข้าใจยาก ยาว ไม่สนุก ขาดรูปภาพประกอบ และการแจกจ่ายเข้าไปไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายจริงๆ ซึ่งคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจข่าวสารเหล่านี้

2. การทดสอบเลือดเพื่อหาโรคเอดส์ ให้แก่ ชายและหญิงที่มีอาชีพบริการพิเศษทุกคน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อที่จะตรวจหาผู้ที่มีเชื้อไวรัส HIV จะได้แนะนำให้ไปตรวจรักษาแต่เนิ่นๆ และแนะนำให้เปลี่ยนอาชีพ เพื่อที่จะได้ไม่แพร่ขยายไปติดคนอื่นอีก หรือหาวิธีป้องกันไม่ให้ติดต่อกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ยังสามารถป้องกันตัวเองไม่ให้ได้รับเชื้อไวรัส HIV เพิ่มขึ้นอีก (ในกรณีที่มีเชื้อไวรัส HIV อยู่บ้างแล้ว) ซึ่งอาจจะทำให้โรคเอดส์ในระยะแรกๆ ที่ตนเป็นอยู่ เปลี่ยนไปสู่โรคเอดส์เต็มขั้นได้ แต่มีปัญหามากคือ ขาดงบประมาณ เนื่องจากต้องใช้งบประมาณมากเพื่อเป็นค่าตรวจ และต้องตรวจเป็นระยะๆ ทุก 3-6 เดือน ต้องมีหน่วยงานที่จะให้คำปรึกษาในกรณีที่ยาก เปลี่ยนอาชีพ หรือที่จะให้การบำบัดรักษาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังไม่สามารถทำให้หญิงหรือชายที่มีอาชีพบริการพิเศษทุกคน เข้ามารับการทดสอบเลือด เพื่อหาโรคเอดส์ได้ เนื่องจากไม่ทราบแน่ชัดว่ามีใครบ้างที่มีอาชีพดังกล่าว

3. เมื่อตรวจชาย และหญิงที่มีอาชีพบริการพิเศษแล้วปัญหาต่อไปคือ จะทำอย่างไรจึงจะสามารถตรวจผู้มารับบริการได้อย่างทั่วถึง เพราะฉะนั้นการป้องกันเพียงด้านเดียวย่อมได้ผลไม่เต็มที่โดยเฉพาะชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยว เนื่องจากเมืองไทยจะออกกฎหมายว่าผู้ชายต่างชาติทุกคนที่จะเข้ามาเที่ยวในเมืองไทย จะต้องได้รับการตรวจเลือดก่อน แต่ขณะนี้ยังหาวิธีตรวจโรคเอดส์อย่างง่าย ๆ ที่ใช้เวลาเพียงสั้นๆ ยังไม่ได้ ได้แต่รอคอยความสำเร็จที่นักวิทยาศาสตร์กำลังเร่งคิดหาวิธีตรวจโรคเอดส์อย่างง่าย ๆ และรวดเร็ว

4. ในระหว่างที่รอวิธีตรวจโรคเอดส์อย่างง่าย ตามที่กล่าวข้างต้น ควรสอนให้หญิง และ ชายที่มีอาชีพบริการพิเศษทุกคนพยายามชักชวนให้แขกใช้ถุงยางอนามัยขณะร่วมเพศ นอกจากนี้ถุงยางอนามัยควรหาซื้อได้ง่ายตามสถานบริการต่างๆ และควรแนะนำให้หญิง หรือชายขายบริการอย่าได้อม หรือ ดูดกลืนน้ำอสุจิของฝ่ายชายขณะร่วมเพศ

5. ควรมีการชักชวนให้แก่ทั่วไปที่ไม่มีอาชีพทางขายบริการทางเพศ มารับการตรวจโรคเอดส์เป็นระยะๆ โดยที่ตรวจได้โดยการปิดเป็นความลับ หรืออาจไม่ใช่ชื่อจริงได้ (ประพันธ์ ภาณุภาค 2530 : 17-18)

โครงการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2531 - 2534 ของประเทศไทย

มาตรการป้องกันโรคเอดส์ ให้รัฐบาลเร่งดำเนินการ 10 ประการ

1. ให้รัฐบาล ถือว่าโรคเอดส์ เป็นปัญหาสำคัญต้องรีบวางแผนป้องกันควบคุมก่อนที่จะขยายออกไป
2. ให้รัฐบาล เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ไปยังประชาชน เพื่อให้รู้จักวิธีป้องกันตัวเองโดยเน้นว่าเป็นโรคที่อยู่ในกลุ่มโรคเอดส์ และกลุ่มโรคร่วมเพศ เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงมากต่อโรคนี้
3. ให้รัฐบาล เร่งค้นหาผู้ป่วยในระยะต่างๆ ที่ยังอยู่ในประเทศไทย
4. ให้ควบคุม และติดตามผู้ป่วยทุกระยะ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน
5. ให้สถานพยาบาลและโรงพยาบาลใหญ่ จัดห้องเฉพาะรักษาโรคเอดส์ เพื่อไม่ให้ปะปนกับผู้ป่วยอื่นๆ โดยไม่จำเป็นต้องตั้งโรงพยาบาลเฉพาะโรคเอดส์
6. ปัญหาเรื่องนักท่องเที่ยว รัฐบาลควรทำความตกลงระหว่างประเทศให้มีการตรวจเลือดก่อนที่จะออกเดินทางจากประเทศว่าปลอดจากโรคเอดส์
7. ขอให้รัฐบาลทำแผนป้องกันตั้งแต่บัดนี้ โดยจัดงบประมาณ เพื่อดำเนินการ
8. ต้องให้มีการณรงค์ชี้แจง เรื่องการใช้ถุงยางอนามัย
9. เกี่ยวกับพวกเกย์ ขอให้มีการควบคุมดูแลอย่าให้เด็กทำตามอย่าง
10. ขณะนี้มีผู้ที่อยู่ในคุก เป็นโรคเอดส์กันมาก สำหรับคนต่างประเทศที่ติดคุกให้มีการตรวจสอบก่อนส่งกลับ

การควบคุมโรคติดต่อของกระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำโครงการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับ 5 ปีข้างหน้าไว้ดังนี้

1. ให้การศึกษา โดยแนะนำให้ประชาชนหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ กับกลุ่มคนที่เสี่ยงต่อการติดโรคสูง หากมีเพศสัมพันธ์กับคนเหล่านี้ ควรใช้ถุงยางอนามัย หลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมสำล่อนทางเพศ ควรระมัดระวังในการถ่ายเลือด หรือการรับบริจาคเลือดจากคนที่มีเชื้อไวรัสเอดส์อยู่ในร่างกาย

2. ติดตามค้นหาผู้ที่ติด เชื้อโรคเอดส์ หรือมีเชื้อไวรัสอยู่ในร่างกายเพื่อระวังติดตามตลอดจนให้คำแนะนำ และคำปรึกษา เพื่อไม่ให้แพร่กระจายไปสู่บุคคลอื่น

ทางกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ

1. ออกกฎกระทรวงสาธารณสุข " ตามความใน พรบ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2523 โดยให้โรคเอดส์เป็นโรคที่ต้องแจ้งความ" ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2526

2. ได้ประสานงานกับกระทรวงมหาดไทยให้ออกกฎหมาย "ตามความใน พรบ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยให้โรคเอดส์เป็นโรคต้องห้ามในการเข้ามาในราชอาณาจักร หรือให้ออกนอกราชอาณาจักร" ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529

3. ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดรูปคณะกรรมการประสานงานเพื่อควบคุมโรคเอดส์ขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528

4. ออกทำการสำรวจหาผู้ติดเชื้อ เอดส์ในกลุ่มเสี่ยงต่อการติดโรคสูงตามจังหวัดต่างๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

5. จัดตั้งคลินิกสุขภาพชายเพื่อการตรวจหาผู้ป่วย และผู้ติดเชื้อตลอดจนให้คำแนะนำ และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องแก่กลุ่มชายรักร่วมเพศ

6. ปรับปรุงขีดความสามารถของห้องปฏิบัติการ ให้สามารถวินิจฉัยโรคเอดส์ได้อีกทั้งจัดเตรียมสถานพยาบาล เพื่อแยกผู้ป่วยที่เป็นชาวต่างประเทศ เพื่อรอการส่งตัวออกนอกราชอาณาจักร ตลอดจนการให้คำแนะนำคำปรึกษา และเฝ้าติดตามผู้ติดเชื้อ เอดส์อย่างใกล้ชิด (สมบัติ พันธุ์คง, 2531 : 43-49)

ผลกระทบของ AIDS

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วย AIDS 25,000-100,000 เหรียญ จะเห็นว่าเงินจำนวนนี้สามารถจ้างเจ้าหน้าที่ทางการสาธารณสุข เจ้าหน้าที่แนะแนว หรือให้การศึกษาในประเทศด้อยพัฒนาได้หลายคน และหลายปีถ้าประเทศใดมีผู้ป่วย AIDS มากเท่าใด ค่าใช้จ่ายที่นำมาใช้กับผู้ป่วย AIDS ก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว มีผลทำให้เงินสำหรับการพัฒนาประเทศลดลงตามลำดับ ✓

2. ผลกระทบต่อสังคม และจิตใจพบว่าผู้ป่วย AIDS มีอายุระหว่าง 20-49 ปีมากที่สุด ค่าแห่งชีวิตวัยนี้คือ พลังทั้งด้านความคิด และพลังทางกาย เป็นวัยที่กำลังทำงานการสร้างสรรค์และแบ่งปันผลประโยชน์แก่ครอบครัว และสังคม เมื่อคนกลุ่มนี้เป็น AIDS ย่อมมีผลต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคม ระบบการเมือง และเสถียรภาพของประเทศชาติ ในอีกด้านหนึ่ง AIDS และการติดเชื้อ HIV กำลังทำลายต่อเจตคติ และพื้นฐานทางจริยธรรมของมนุษย์ ที่มีต่อมนุษย์ด้วยกันโดยหลักศีลธรรมมนุษย์ชน มนุษย์ไม่ควรถูกกีดกันด้วยข้อจำกัดทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ และชั้นทางสังคมแต่ความเป็นจริงในปัจจุบัน คนทางโลกตะวันตกที่ติดเชื้อ HIV ถูกกีดกันและต่อต้าน จากประเทศในกลุ่มทางเอเชีย ชาวอัฟริกัน ถูกต่อต้านจากชาวยุโรป พวกกรีกร่วมเพศ โสเภณี และลามเลียบไปถึงผู้ที่มีภาวะเลือดที่ ต้องการรับการรับใช้เลือดเสมอๆ ก็ถูกต่อต้านเช่นกัน ความไม่เข้าใจนำไปสู่ความกลัวของประชาชน และผู้นำในสังคมต่างๆ พยายามทำทุกวิถีทางที่จะควบคุมโรคนี้ให้ได้ เช่น คิดจะทำ "Sex Card" เพื่อรับรองว่าบุคคลนั้นๆ ปลอดภัยจากการติดเชื้อ HIV หรือระบุว่าติดเชื้อ HIV เพื่อที่จะกักกันจำกัดขอบเขตให้อยู่ในสังคมเฉพาะผู้ติดเชื้อด้วยกัน ไม่สามารถแต่งงานหรือมีครอบครัว ไม่อาจทำงานกับคนอื่น หรือเดินทางไกลได้ ความกลัว AIDS หรือติดเชื้อ HIV ในระดับนี้เป็นการคุกคามและขัดขวางต่อการติดต่อและการแลกเปลี่ยนทางสังคม อันเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ นับเป็นความบีบคั้นทางสังคมที่ควรได้รับการแก้ไข

3. ผลกระทบต่อการสาธารณสุข เกิดจากความไม่เข้าใจและความกลัวโรคเอดส์ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นอันตรายต่อระบบการสาธารณสุข เพราะไปสกัดกั้นต่อการติดตาม การเฝ้าระวัง และการให้การศึกษาแก่ผู้ติดเชื้อโดยเฉพาะกลุ่มที่มีอัตราเสี่ยงสูง เนื่องมาจากผู้ติดเชื้อจะหลบหนีไม่เข้ารับการตรวจ หรือรักษาทำให้ยากต่อการควบคุม หรือหยุดยั้งการแพร่กระจายของ AIDS (สมบัติ พันธรงค์ 2531 : 43-49)

4. ผลกระทบต่อบุคคลและครอบครัว การที่บุคคลที่เป็นโรค AIDS หรือมีเชื้อไวรัส HIV เป็นที่รังเกียจจากผู้อื่น คนเหล่านั้นถูกออกจางาน ทำให้ไม่มีรายได้และเป็นภาระของครอบครัว ยกตัวอย่างกรณี นายฉ้อฉนที่ติดเชื้อเอชไอวีจากการผ่าตัดทำให้เขาต้องออกจากงาน ถูกสังคมรังเกียจ เป็นภาระของครอบครัว และตัวนายฉ้อฉนเองก็ต้องทนทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจ (Bangkok Post 1987 : 1)

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย